

केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती
योजनेंतर्गत केंद्र शासनाने सन १९९८ च्या
पत्रकान्वये विहित केलेल्या अभ्यासक्रमाच्या
गटानुसार शासन निर्णय, दि. २१/८/२०१७
अन्वये विहित करण्यात आलेल्या एकूण ६०५
अभ्यासक्रमांत बदल/ सुधारणा करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग,
शासन निर्णय, क्रमांक : ईबीसी २०१७/प्र.क्र.१३/शिक्षण,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ९ ऑगस्ट, २०१८

वाचा -१. शासन निर्णय, समक्रमांक, दिनांक २१ ऑगस्ट, २०१७, दिनांक ७ जून, २०१८,
दि.२० जून, २०१८
२. संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे यांचे पत्र
क्र.विजाभजसं/शिक्षण/२०१८-१९/ २३/२, दि. २६-७-२०१८

प्रस्तावना :-

केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती योजनेंतर्गत, केंद्र शासनाने सन १९९८ च्या
पत्रकान्वये विहित केलेल्या अभ्यासक्रमाच्या गटानुसार एकूण ६०५ अभ्यासक्रम विहित करण्यास शासन
निर्णय, दिनांक २१/८/२०१७ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच, सदर अभ्यासक्रमांत
यथास्थिती वाढ किंवा बदल करण्याचे अधिकार शासन वा शासन नियुक्त समितीस राहतील असा
निर्णय घेण्यात आला आहे.

शासन निर्णय, दिनांक २१/८/२०१७ नुसार विहित करण्यात आलेल्या काही अभ्यासक्रमांपैकी
काही अभ्यासक्रमांना शिष्यवृत्ती लागू करणे, अभ्यासक्रमाचे नाव, कालावधी, अभ्यासक्रम व्यावसायिक
कि बिगर व्यावसायिक इ. बाबत सुधारणा करणे आवश्यक असलेची बाब निदर्शनास आल्याने सर्व
संबंधित नियमांचा अभ्यास करून शासन निर्णय, दिनांक २१/८/२०१७ मध्ये आवश्यक त्या सुधारणा
सूचवून याबाबतचा अहवाल शासनास सादर करण्यासाठी शासन निर्णय, दि. ७/६/२०१८ अन्वये
संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे यांचे अध्यक्षतेखाली समिती गठीत
करण्यात आली आहे. सदर समितीने सादर केलेल्या अंतरिम अहवालास अनुसरून शासन निर्णय,
दि.२० जून, २०१८ अन्वये एकूण ४७६ अभ्यासक्रमांना मान्यता देण्यात आली आहे. सदर समितीने
सादर केलेल्या अंतिम अहवालाप्रमाणे ६०५ अभ्यासक्रमांतील दुबार अभ्यासक्रम/अक्रीयाशिल
अभ्यासक्रम वगळून उर्वरित अभ्यासक्रमांमध्ये आवश्यक ते बदल/सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या
विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

मा. उच्च न्यायालयाच्या नागपूर खंडपीठातील याचिका क्रमांक २४८७/२०१६ च्या अनुरोधाने विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांसाठी केंद्र शासन पुरस्कृत भारत सरकार शिष्यवृत्ती योजनेतर्गत, केंद्र शासनाने सन १९९८ च्या पत्रकान्वये विहित केलेल्या अभ्यासक्रमाच्या गटानुसार शासन निर्णय, दि. २१/८/२०१७ अन्वये विहित करण्यात आलेल्या एकूण ६०५ अभ्यासक्रमांमधील दुबार अभ्यासक्रम वगळून तसेच त्यामध्ये आवश्यक ते बदल/सुधारणा करून सुधारीत ४७६ अभ्यासक्रमांस शासन निर्णय, दि. २० जून, २०१८ अन्वये मान्यता देण्यात आली आहे. उर्वरित अभ्यासक्रमांबाबत संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे यांनी सादर केलेल्या अंतिम अहवालाच्या अनुषंगाने दुबार अभ्यासक्रम वगळून तसेच त्यामध्ये आवश्यक ते बदल/सुधारणा करून सुधारीत केलेल्या या सोबतच्या परिशिष्ट- “अ” मध्ये नमूद केलेल्या एकूण ६८ अभ्यासक्रमांस या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

सदर अभ्यासक्रमांमध्ये यथास्थिती वाढ किंवा बदल करण्याचे अधिकार शासन वा शासन नियुक्त समितीस राहतील.

सदर शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०८०९१५३४०४८६२२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(भा.र.गावित)

सोबत- परिशिष्ट - अ

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
४. मा. राज्यमंत्री, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
५. मा. मंत्री, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
६. मा. मंत्री, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
७. मा. मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.

८. मा. मंत्री, कृषी व प.दु.म विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
९. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- १०.अपर मुख्य सचिव, कृषी व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११.अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२.अपर मुख्य सचिव, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३.अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४.प्रधान सचिव, माहिती व तंत्रज्ञान विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १५.प्रधान सचिव (प.दु.म.), कृषी व प.दु.म. विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १६.सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन सर्व विभाग.
- १७.आयुक्त, समाज कल्याण, समाजकल्याण आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १८.संचालक, विमुक्त जाती, भटक्या जमती, इतर मागास वर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग कल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १९.संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- २०.संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- २१.महासंचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २२.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- २४.महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.
- २५.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- २६.सर्व प्रादेशिक उपायुक्त/सहायक आयुक्त, समाजकल्याण विभाग.
२७. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
२८. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
२९. कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ अनुसूचित जाती कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई.
- ३०.कक्ष अधिकारी, विधानमंडळ इतर मागासवर्ग कल्याण समिती, विधानभवन, मुंबई.
- ३१.निवड नस्ती (कार्यासन-शिक्षण).

शासन निर्णय. क्र.ईबीसी 2017/प्र.क्र.13/ शिक्षण, दि.09/08/2018 सोबतचे परिशिष्ट-अ

Sr.No Dir,VJNT	Sr.No	Course Name	Duration (Year)	Duration (Manths)	Whether course is Professional? (YES/NO)	Course Group	Is Scholarship Eligible? (YES/NO)	Is Freeship Eligible? (YES/NO)	As per Central Govt guidelines 1998 It falls under Group "A,B,C,D,E"
1	187	Bachelor of Science (Forestry)	4	48	NO	D	Yes	Yes	General Courses upto Graduate level
2	1527	Bachelor Of Architecture (B.Arch.)	5	60	YES	A	Yes	Yes	Engg. Degree Level Course
3	2	Bachelor of Technology (Dairy Tech.)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Engg. Degree Level Course
4	392	P.B.B.Sc.Nursing	3	36	YES	B	Yes	Yes	Degree Course in Nursing
5	2193	Master of Science Dairy Science	2	24	NO	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
6	36	Master of Science(Agricultural Biotechnology)	2	24	Yes	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
7	4	M.Sc. Nursing	2	24	yes	B	Yes	Yes	Post Graduate Course in Nursing
8	272	Bachelor Of Education (Hearing Empered)	1	12	YES	C	Yes	Yes	Degree Courses In Teacher's Training
9	1500	Diploma in Dairy Science	2	24	YES	C	Yes	Yes	Diploma in Dairy Science
10	1675	Master of Fine Arts Applied Art	2	24	YES	C	Yes	Yes	Post Graduate Course Fine Arts Subject
11	1961	ART Teacher Diploma	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma Courses in Teacher's Training
12		Diploma in live Stock Management & Dairy Production (Dairy Diploma)	3	36	NO	C	Yes	Yes	Diploma Courses in Dairy Development
13	2	Bachelor of Fine Arts in Rekha & Rangkala	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
14	3	Bachelor of Fine Arts in Upayojita Kala	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
15	4	Bachelor of Fine Arts in Shilpakala & Pratima Andh	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
16	5	Bachelor of Fine Arts in Antargat Gruhsajavat	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
17	6	Bachelor of Fine Arts in Matkam	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
18	7	Bachelor of Fine Arts in Vastrakala	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
19	8	Bachelor of Fine Arts in Dhatukam	3	36	Yes	C	Yes	Yes	Degree level Course Fine Arts
20	6	(Diploma in Fisheries) Mastya Abhiyabtriki Padvika	3	36	YES	C	Yes	Yes	Diploma Course in Fisheries
21	29	Master of library & information sceince	2	24	NO	C	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Library Science
22	12	D.E.L.Ed/D.T.Ed In English	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training
23	13	D.E.L.Ed/D.T.Ed In Gujrathi	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training
24	14	D.E.L.Ed/D.T.Ed In In Hindi	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training
25	15	D.E.L.Ed/D.T.Ed In Kannad	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training
26	16	D.E.L.Ed/D.T.Ed In Marathi	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training
27	17	D.E.L.Ed/D.T.Ed In Urdu	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training
28		Diploma Education Special Education (M.R)	2	24	YES	C	Yes	Yes	Degree Diploma in Teacher's Training

29	1557	B.A(Fine Art)	3	36	NO	D	Yes	Yes	General Courses upto Graduate level
30	17	Bachelor of Arts Special	3	36	NO	D	Yes	Yes	General Courses upto Graduate level
31	1729	Bachelor of Science in Food Science Quality Control	3	36	NO	D	Yes	Yes	General Courses upto Graduate level
32		11th Arts	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
33		11th Commerce	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
34		11th Science	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
35		12th Arts	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
36		12th Commerce	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
37		12th Science	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
38		11th MCVC	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
39		12th MCVC	1	12	NO	E	Yes	Yes	Classes 11 th & 12
40	2334	Bachelor of Science (Horticulture)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Degree Courses in Agriculture
41		Bachelor of Fisheries Science	5	60	YES	A	Yes	Yes	Degree Courses in B.Sc Fisheries
42		Bachelor of Science(Agriculture)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Degree Courses in Agriculture
43		Bachelor of Business Administration (Agri)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Degree Level Courses in Agriculture
44	197	Master of Science (Agriculture)	2	24	YES	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
45	198	Master of Science (Forestry)	2	24	NO	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
46	199	Master of Science (Horticulture)	2	24	NO	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
47	252	Master of Science (Post Harvest Management)	2	24	YES	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
48		Master of Science (Fisheries)	2	24	YES	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
49		Master of Science (Home Science)	2	24	NO	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
50	22	Diploma in Engineering Information Technology (Second Shift)	3	36	Yes	B	Yes	Yes	Diploma Course in Engineering
51	1396	Bachelor of Science (AgriBioTechnology)	4	48	YES	A	Yes	Yes	B.Sc Agriculture Degree Level Course
52	248	Bachelor Of Science(Forest Science)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Degree Courses in Agriculture
53	247	Bachelor Of Science(Agriculture) and Bachelor Of Science(Garden Education)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Degree Courses in Agriculture
54	249	Bachelor of Technology (Agricultural Engineering And Technology)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Engg Degree Level Course
55	1397	Bachelor of Science (Gardening)	4	48	YES	A	Yes	Yes	B.Sc Agriculture Degree Level Course
56	251	Master of Science (AgriBioTechnology)	2	24	YES	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
57	253	Master Of Science(Agriculture) and Master Of Science(Garden Education)	2	24	NO	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
58	254	Master Of Science(Forest Science)	2	24	YES	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject

59	37	Master of Science(Agriculture Engineering)	2	24	Yes	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
60	38	Bachelor of Science(Agriculture Engineering)	3	36	Yes	B	Yes	Yes	Post Graduate Courses in Science Subject
61	29	Bachelor of Engineering in Bio- Informatics	4	48	YES	A	Yes	Yes	Engg Degree Level Course
62	1471	Marine Engineering	4	48	YES	A	Yes	Yes	Engg Degree Level Course
63		Bachelor of Technology (B.Tech.) in Pharmaceutical Sciences & Technology	4	48	YES	A	YES	YES	Engg Degree Level Course
64	1853	Bachelor of Technology (Cosmetics)	4	48	YES	A	Yes	Yes	Engg Degree Level Course
65	158	Diploma in Engineering(Electronics and Video)	3	36	Yes	B	Yes	Yes	Diploma Course in Engineering
66	19	Diploma in Plastics Mould Technology (DPMT)	3	36	YES	B	Yes	Yes	Diploma Course in Technology
67		Agriculture Education Division Non Aided	3	36	No	B	YES	YES	Diploma Course in Engineering
68	19	Advance Diploma in Hotel & Tourism Management	3	36	Yes	B	Yes	Yes	Diploma and Higher Courses in Hotel Management Catering Technology